

11_Husité ve Slezsku: Ve jménu kalicha

Důsledky husitských válek byly pro náš region devastující. Těžce postižený byl jak venkov, tak i města. Zchudla také slezská knížata, která se v důsledku výdajů na obranu země značně zadlužila, což v následujících desetiletích snížilo jejich politický vliv. Ve Slezsku husitství nikdy nenalezlo výraznější podporu a slezská knížata byla od počátku proti české reformaci a aktivně se podílela na bojích proti husitům.

Důsledky husitských válek byly pro náš region devastující. Těžce postižený byl jak venkov, tak i města. Zchudla také slezská knížata, která se v důsledku výdajů na obranu země značně zadlužila, což v následujících desetiletích snížilo jejich politický vliv.

Častým cílem loupeživých nájezdů byla bohatá města a kláštery. Města byla poničena, hradby pobořeny, kláštery vypáleny, řeholníci povražděni nebo rozehnáni, **umělecky cenné předměty rozkradeny či zničeny.** Ve Slezsku husitství nikdy nenalezlo výraznější podporu a slezská knížata byla od počátku proti české reformaci a aktivně se podílela na bojích proti husitům. V druhé polovině dvacátých let přešla husitská vojska do ofenzivy a začala napadat území slezských knížat, tedy i Opavsko. V roce 1427 byla uzavřena obranná koalice slezských knížat, která měla zabránit očekávanému útoku husitů. Jednou z významných pevností, které měly zadržet útok husitských polních vojsk, byla také Opava nebo nedaleký Krnov.

V roce 1428 vpadli na Opavsko v hojném počtu táborité a sirotci. Pod velením Prokopa Holého se po úspěšné výpravě do Uher vydali na sever. Cestou se k nim přidaly moravské husitské jednotky vedené Janem Tovačovským z Cimburka. **Husité** při tomto tažení **oblehli také Hradec.** Jeho pán, **opavský kníže Václav II., syn Přemka Opavského,** se přesile vzdal a raději s husity **uzavřel příměří.** To mělo kromě hradu Hradce a jemu poddaných vsí platit i pro významné město Hlubčice (dnes v Polsku). Husité si tak zajistili klid pro další vojenské operace. Nevíme, zda obléhali Opavu, nebo se spokojili s vypleněním okolních vsí. Spojené vojsko táboritů a sirotků táhlo dále na severozápad a dobylo Osoblahu a Horní Hlohov (dnes Glogówek, Polsko). Tamní kníže Bolek V. Opolský rovněž raději přistoupil na příměří s husitskými vojsky a jeho příkladu následovala i další slezská knížata.

Další kapitola dějin husitských válek v regionu se začala psát v roce 1431. Na spanilou jízdu do slezských knížectví tehdy vytáhla **vojska sirotků pod vedením vrchního hejtmána polních vojsk Jana Čapka ze Sán a táboritů v čele s Prokopem Holým.** Koncem září vojska dorazila před Opavu, kterou nedlouho předtím zdecimoval požár. Vévoda Přemek nehodlal zbídačené město podrobit další tvrdé zkoušce a **uzavřel s husity příměří.** Součástí dohody bylo, že i se svými syny přestoupí ke kalichu, bude vojensky podporovat husitská vojska a na svém území umožní působení kališnických kněží. I když Přemek Opavský tuto dohodu nedodržel a ke kalichu nepřestoupil, jím uzavřená smlouva ochránila Opavsko od dalších bojů. Významný úspěch si o dva roky později, v roce 1433, připsal další příslušník rodu opavsko-ratibořských Přemyslovců, kníže Mikuláš V., který porazil husitská vojska v bitvě u Rybníku (v Polsku), což byla jediná porážka, kterou slezská vojska dokázala uštvrdit husitům za celé období husitských válek. Význam této bitvy ale nebyl velký a husitské posádky se ve Slezsku udržely až do bitvy u Lipan v roce 1434. Některé slezské posádky se bitvy zúčastnily, jiné byly následně vyplaceny slezskými městy a knížaty a Slezsko opustily.

Tipy:

Jak jinak byste formulovali dobový výraz *přestoupit ke kalichu*?

Z jakého důvodu podnikali husité výpady do zahraničí?

Diskutujte ve skupinách a zkuste formulovat alespoň tři pozitiva a alespoň tři negativa, která husitství českým zemím přineslo.

Čím se vyznačovala husitská „armáda“?

Mgr. David Radek, Ph.D. (Slezská univerzita v Opavě)

